

„Egipcscy Żydzi Egiptu”

W gazecie “Al-Masri Al-Yawm”, Fatima Na’out, egipska poetka, pisarka i tłumaczka, chwaliła ważną rolę odegraną w Egipcie przez Żydów i opłakiwała ich exodus z Egiptu w połowie XX wieku. Oto fragmenty artykułu.

* * *

„Czy jest coś nie tak z tytułem [tego artykułu – „Egipcscy Żydzi Egiptu”]? Oczywiście, że jest! Jest niemal niegramatyczny, ponieważ potwierdza to, co już jest potwierdzone i definiuje to, co już jest zdefiniowane. To jak powiedzieć „egipcscy farmerzy Egiptu” lub „ogrodowy motyl w ogrodzie”, albo „pokój w domu, który jest w domu”. Wszystkie te niezdarne wyrażenia stosują to samo określenie obiektu dwukrotnie, co lingwistycznie jest nie do przyjęcia. Dlatego przepraszam za tytuł tego artykułu; nie jest on skierowany do lingwistów ani historyków, ale do młodych ludzi, którzy nie wiedzą, że są Żydzi, którzy są rdzennymi egipskimi obywatelami i nie mają nic wspólnego z Izraelem. (...)

W rzeczywistości Żydzi Egiptu drogo zapłacili za założenie państwa Izrael, bo byli prześladowani i wygnani ze swojej ojczyzny, siłą wyrzucani z domów, a ich instytucje i fabryki spalono. [Żydzi] doświadczali rozmaitych nieszczęść, aż niemal zupełnie zniknęli z egipskiego krajobrazu. (...)

Tutaj muszę przedstawić proste fakty polityczne dla tych, którzy są ich nieświadomi: Człowiek jest uprawniony do obywatelstwa w danym kraju w oparciu o jedną z następujących zasad: 1. Zasada ziemi, która mówi, że osoba jest uprawniona do obywatelstwa w kraju swojego urodzenia, niezależnie od narodowości rodziców; 2. Zasada krwi, która mówi, że osoba jest uprawniona od urodzenia do obywatelstwa w ojczyźnie swojego ojca; 3. Zasada imigracji, która mówi, że osoba może zostać naturalizowana w kraju, do którego imigrowała, jeśli

spełnia kryteria [praw] imigracyjnych tego kraju i jeśli ten kraj zgadza się na przyznanie jej [obywatelstwa]; 4. [W wypadku Żydów jest także] Prawo Powrotu, które stosuje się do każdego Żyda na świecie, niezależnie od obywatelstwa lub kraju urodzenia i przyznaje mu izraelski paszport w chwili, kiedy stawia stopę w okupowanej Palestynie.

Tutaj musimy przerwać i pomyśleć: dlaczego egipscy Żydzi, którzy żyją wśród nas dzisiaj na ziemi egipskiej i mają tylko egipskie obywatelstwo, rezygnują [z prawa do] izraelskiego obywatelstwa, które dałoby im nieograniczone przywileje, ale wolą pozostać w Egipcie? Nie potrzeba wielkiej inteligencji ani analizy, by odpowiedzieć na to pytanie. [Zrobili to], ponieważ są lojalnymi Egipcjanami, którzy trzymają się swojej egipskiej tożsamości tak samo, jak trzymają się swojej wiary [religijnej].

W latach 1940. dr Taha Hussein był [redaktorem] naczelnym znakomitego pisma literackiego pod tytułem "Egiptski pisarz", które kształtowało literacką, filozoficzną, polityczną i socjologiczną [wrażliwość] egipskiego czytelnika. Kto założył i finansował to pismo? Siedmiu egipskich Żydów. Tak jak przyczynili się do rozwoju kulturalnego Egiptu, promowali także egipski przemysł i gospodarkę, kiedy zakładali firmy odzyskiwania ziemi, takie jak Al-Behera, i działali na rzecz industrializacji sektora bawełny, który stał się pierwszy na świecie. Zakładali także firmy diamentów, firmy tekstylne, takie jak Cicurel i Benzaion-Adas-Revoli, domy towarowe, jak 'Omar Effendi i tak dalej. To były [przedsiębiorstwa] wysokiej jakości i dlatego księżniczki świata przybywały do Egiptu, by kupować ubrania i diamenty w sklepach egipskich Żydów...

Egipcjanka, Magda Haroun, szefowa żydowskiej społeczności w Kairze, powiedziała mi ze smutkiem: "Kiedy byłam małą dziewczynką i mój ojciec zabierał mnie do synagogi na modlitwy, nie było tam ani jednego pustego miejsca. Dzisiaj pozostało nas tylko czworo". Przed 1948 r. liczba Żydów w Egipcie wynosiła 11 tysięcy*. (...)

Honorowi Żydzi Egiptu, którzy z całego serca kochali Egipt, byli prześladowani przemocą i nienawiścią przez ślepych i ignoranckich zbirów, aż zostali zmuszeni do opuszczenia [kraju], gdzie się urodzili i wychowali, kraju, który kochali i pomogli uczynić zamożnym. Nie znali innej ojczyzny. Z okazji waszego święta [Rosz Haszana], które było wczoraj, przekazuję wam wyrazy miłości i przeprosiny. Nawet jeśli pozostało was tylko czworo, historia nigdy nie zapomni waszego patriotyzmu, ani [nie zapomni tego] Egipt. Któregoś dnia stan edukacji w moim kraju poprawi się i egipskie dzieci będą uczyć się w szkole, że egipscy Żydzi kochali swoją ojczyznę bardziej niż miliony [Egipcjan], którzy jej nie cenią. Niechaj Allah przeklnie tych, którzy mieszają wiarę z prawami obywatelskimi.

* Szacuje się, że w 1948 roku było w Egipcie 65 000 do 80 000 Żydów (rlp.hds.harvard.edu) . Dzisiaj jest ich niecała setka.

Źródło: <https://www2.memri.org/polish>